

Načelno stališče CIPRE

8. 2. 2014, seja predsedstva CIPRE 2014

Alpe brez olimpijade

CIPRA International – Mednarodna komisija za varstvo Alp zavzema načelno stališče proti načrtovanju in organiziranju zimskih olimpijskih iger na območju Alp v prihodnosti. Alpam naj, tako kot v preteklih osmih letih, ostane prizaneseno z olimpijado. Zimske olimpijske igre v trenutni pojavnosti niso sprejemljive ne z okoljevarstvenega, ne z družbenega vidika, zato CIPRA odločno nasprotuje prirejanju zimskih olimpijskih iger tako v Alpah, kot kjerkoli drugje. Izkušnje preteklih desetletij kažejo, da gorski svet ni primeren za megadogodek, ki botruje uničevanju okolja in drugim sila neprijetnim posledicam. Izida referendumov v Graubündnu in Münchnu obelodanjata, da velik del alpskega prebivalstva kljubuje tako obremenjujočemu projektu, kot ga predstavlja sodobna različica zimske olimpijade.

Alpe predstavljajo občutljiv naravni in kulturni prostor, ki je vse prej kot primeren za zimske olimpijske igre. Organizacija zimske olimpijade danes dosega razsežnosti, ki nikakor niso združljive s prostorsko izjemno omejenimi alpskimi območji. Zimske olimpijske igre botrujejo potrebam po prometni infrastrukturi, športnih objektih in nastanitvenih zmogljivostih, ki jih alpske regije niso več zmožne prenesti. Brezmejno širjenje obsega iger z novimi športnimi panogami in disciplinami predstavlja neizmerno breme tako za prizorišča kot tudi za same regije. Neželeni učinki zimske olimpijade na človeka in naravo so že davno presegli skrajno mejo tolerance.

Vse večji posegi v naravo in krajino

Smučišča, žičniške naprave, športna infrastruktura, širitev lokalne cestne infrastrukture in dodatna parkirna mesta kazijo naravo in krajino, zanje pa je potrebnega tudi vedno več prostora. Podnebnim spremembam, ki predstavljajo velik izziv za prihodnost Alp, odgovorni odborniki Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) ter številni politični veljaki in več kot peščica političnih veljakinj v kandidatskih mestih ne posvečajo prav nobene pozornosti. Pomanjkanje snega in muhasto vreme se predstavljata kot ukrotljiva pojava ali pa se ju v soju kandidature sploh ne omenja. Visokozmogljivi snežni topovi za proizvodnjo umetnega snega so postali nepogrešljivi, kadar je treba zagotoviti ustrezne razmere. Umetni sneg je za primer zelenih zim mogoče čez leto skladiščiti tudi v hranilnikih, ki spominjajo na gromozanske igluje, prekrite s posebno ponjavo, ki odbija svetlobo, ali pa se ga da preprosto pripraviti v t. i. tovarnah snega. Tovrstni obrati pogojujejo vse več posegov v krajino, posledično pa tudi naraščanje porabe energije in vode.

Adhezijske pogodbe MOK

Ob predpisih, pravilih, pogojih in zahtevah, ki jih MOK vsiljuje na nepregleden in nedemokratičen način, bi bilo prirejanje zimskih olimpijskih iger v Alpah skrajno neodgovorno. S podpisom pogodbe o organizaciji zimskih olimpijskih iger vsakokratni kandidati in dotične regije nepreklicno odstopijo od sleherne pravice do samoodločanja. MOK prav tako ne podaja nobenega pravno zavezujočega zagotovila, da po obveznem ljudskem referendumu, na katerem bi se večinsko prebivalstvo izreklo za kandidaturo mesta in posledično tudi za sprejetje pogodbenih določb, ne bo enostransko spreminjal pogojev. Takšna strategija mogoče pada na plodna tla v avtokratičnih državah, a demokratične družbe jo umevajo kot nekaj nezaslišanega. Pomembne teme, ki sodijo k vsakdanjiku sleherne regije in občine širom alpskega loka kot denimo podnebje in trajnostni razvoj, so snovalcem smernic MOK očitno „španska vas“.

CIPRA zahteva temeljito reformo MOK in predpisov za načrtovanje in izvedbo zimskih olimpijskih iger. Zimske olimpijske igre morajo znova postati igre v duhu mladih ter simbol miru in svobode. Načrtovane in prirejene morajo biti v skladu z načeli preglednosti, varstva okolja in družbene odgovornosti.

Regije so podvržene gospodarski ujmi

Vsaka verodostojna analiza stroškov in koristi organizacije zimskih olimpijskih iger davkoplačevalce odvrča od podpiranja tovrstnega projekta. Študij, ki bi dokazovale, da bi zimske olimpijske igre dejansko prispevale k trajnemu razvoju gospodarstva v alpskih regijah, kratko malo ni. Prav nasprotno. Izkušnje kažejo, da so pozitivni gospodarski učinki olimpijskih iger – v kolikor jih je sploh mogoče zabeležiti – kratkotrajni. Kupov dolgov, na katerih obsedijo prizorišča, pa nedvomno ni mogoče spregledati. Zimski šport je napačni trg, na katerega stavi projekt zimske olimpijade, ki tako s tržnega vidika daje prednost uveljavljenim turističnim središčem, medtem ko obrobni regijam ostanejo zgolj neporavnani računi in razvaline. Takšna usoda je po koncu zimske olimpijade „Torino 2006“ doletela tudi italijanski alpski dolini Susa in Chisone.

„Jutri“ v Alpah brez olimpijade!

Ob danih pogojih olimpijske igre ne sodijo v mozaik prihodnosti Alp. Alpskim občinam in regijam se odsvetuje, da bi se v prihodnje potegovale za prirejanje zimskih olimpijskih iger. Vlaganje dragih kandidatur, ki bi od države in občine terjale sredstva, ki bi jih nato posledično primanjkovalo za druge stvari, nikakor ni v skladu z načeli trajnostnega razvoja. V soju pomanjkanja pripravljenosti MOK do radikalne spremembe ustroja in smernic za organizacijo zimskih olimpijskih iger bi bilo smotrno, da bi alpske regije odločno zavzele skupno stališče, ki temelji na naslednji krilatici: Olimpijada v Alpah? Nikakor!